

КАФЕДРА БАНДУРИ

Історія виконавства на спеціальних інструментах

Освітній ступінь	«Бакалавр»	Курс	1
		Семестр	1-2
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»		
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»		
Статус	Обов'язкова	Бандура	
		ECTS	4
		Годин	120
		Лекції	34
		Семінари	34
		Самостійна робота	52
		Форма контролю	Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Дружга І. С., кандидатка мистецтвознавства, старша викладачка кафедри бандури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?user=dah88OAAAAAJ&hl=uk
e-mail	minkyltyru0608@gmail.com

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Історія виконавства на спеціальних інструментах» є важливою складовою фахової підготовки студентів-виконавців, які по закінченню освітнього ступеня «Бакалавр» отримують широку кваліфікацію, в якій зокрема вагоме місце займає – викладач мистецьких шкіл. Відповідно, дисципліна передбачає засвоєння специфічних знань, умінь та навичок в об'ємі, який також необхідний для подальшої педагогічної діяльності молодих фахівців різних закладів мистецької освіти.

- **Мета навчання:** виховання музиканта, здатного глибоко відчувати і мислити, аналізувати в ретроспективі подій та фактів становлення, розвиток академічного бандурного виконавства як в Україні, так і за її межами.
- націленість на досконале володіння предметом своєї професійної діяльності задля принесення користі суспільству, психологічне налаштування на постійне удосконалення умінь та навичок,

- розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень майбутніх виконавців-бандуристів, формування в них мотивації до самостійної творчої, виконавської та педагогічної діяльності.

Завдання:

- ознайомити з генезою та еволюцією інструментарію та виконавського стилю;
- проаналізувати результати впливу вдосконалення конструкцій та розширення виразальних можливостей бандури на виконавську техніку;
- виявити значення використання у репертуарі перекладень, транскрипцій та сучасних оригінальних композицій у становленні та розвитку виконавської майстерності бандуриста;
- простежити індивідуально-стильові аспекти виконавської майстерності провідних виконавців;
- дати студентам глибокі знання з історії та теорії формування виконавської майстерності бандуриста, загальної наукової термінології та психологічних передумов музично-педагогічної та виконавської діяльності, проаналізованих в історичному контексті.

У РЕЗУЛЬТАТІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СТУДЕНТ ПОВИНЕН ОТРИМАТИ ТАКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

- знати:

- Основні етапи становлення та розвитку професійно-академічної бандурної школи та досягнення в області педагогіки та методики викладання гри на бандурі;
- Історичні аспекти еволюції бандурного інструментарію;
- Реалії сучасного інструментального та вокального бандурного виконавства

- вміти:

- Застосовувати набуті знання в професійній виконавській, методичній, науковій та педагогічній діяльності.

У РЕЗУЛЬТАТІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СТУДЕНТ ПОВИНЕН ОТРИМАТИ ТАКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

- знати:

- Основні етапи становлення та розвитку професійно-академічної бандурної школи та досягнення в області педагогіки та методики викладання гри на бандурі;
- Історичні аспекти еволюції бандурного інструментарію;
- реалії сучасного інструментального та вокального бандурного виконавства

- вміти:

- Застосовувати набуті знання, уміння та навички в професійній виконавській, науковій та педагогічній діяльності

ПЕРЕЛІК ТЕМ

МОДУЛЬ I. Ретроспектива та сучасність бандурного виконавства.

Змістовний модуль 1. Становлення національної школи професійно-інструментального виконавства на бандурі.

Тема 1. Бандура – як національний код українського народу. Етимологія слова. Історія виникнення та функціонування бандури.

Тема 2. «Кобза» та «бандура» походження термінів. Кобзарі та бандуристи історіографія питання.

Тема 3. Гнат Хоткевич та його роль в історії бандурного виконавства

Тема 4. М. Лисенко перший професійний композитор. Перші класи бандури.

Тема 5. Передумови створення професійно-академічного інструментально -виконавського мистецтва.

Змістовий модуль 2. Становлення Київської школи академічного бандурного виконавства

Тема 6. Фундатори кафедри народних інструментів творчі особистості Марк Геліс, Микола Давидов.

Тема 7. Сергій Баштан – творчий портрет . Фундатор київської академічної школи бандурного виконавства.

Тема 8. Омельченко А. Ф.- творча особистість. Перший науковець бандурист.

Тема 9. Майстри-конструктори бандурного мистецтва

Тема 10. Новицький К. Г.-творчий портрет.

Тема 11. Федорова Л. В - берегиня Київської академічної бандурної школи.

Тема 12. Гриньків Р.Д. – представник молодшої генерації бандуристів

Тема 13. Мій творчий шлях в бандурне мистецтво

Тема 14. Репертуар та композиторська творчість бандуристів України

МОДУЛЬ II. Академічні бандурні школи України та зарубіжжя

Змістовний модуль 3. Регіональні академічні бандурні школи України

Тема 1. Львівська бандурна школа та їх представники.

Тема 2. Василь Герасименко-фундатор бандурної родини західного регіону.

Тема 3. Оксана та Ольга Герасименки – творчі портрети особистостей. Юрій Олійник.

Тема 4. Львівські бандурні митці (Посікіра Л., Созанський, Т. Лазуркевич, та ін..)

Тема 5. Харківська бандурна родина

Тема 6. Любов Мандзюк – фундаторка харківського академічного бандурного мистецтва.

Тема 7. Одеська бандурна родина (академія, десятирічка).

Тема. 8. Морозевич Ніна Василівна – основоположниця одеської академічної школи бандурного виконавства.

Тема 9. Донецька, Дніпропетровська бандурні родини.

Змістовний модуль 4. Сучасна бандуристка в різних мистецьких осередках

Тема 10. Представники діаспори України.

Тема 11. Бандурні родини в фахових училищах України

Тема 12. Сучасні бандуристи

ФОРМА ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Історія виконавства на спеціальних інструментах» для студентів освітнього ступеню «Бакалавр» факультету народних інструментів Академії, кафедри бандури складається з лекційних, семінарських занять частки годин для самостійної роботи та підготовки, а також включає контрольні заходи (залік).

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Нотний матеріал відповідного навчально-методичного змісту, музикознавча та методична література за фахом представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії, інтернет-ресурси. Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надається для проведення занять, репетицій та концертних

виступів відповідно розкладу. За умови дистанційного навчання під час карантину або форс мажорних обставин, всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали студенти можуть знаходити на сайті бібліотеки Академії <http://lib.knmau.com.ua>.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль.

На перших етапах опрацювання програми, викладач виявляє рівень знань, умінь і навичок студентів.

2. Поточний контроль.

Викладач здійснює постійний контроль під час лекційних, семінарських занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу, виявлення проблем та усунення недоліків.

3. Міжсеместровий та підсумковий контроль.

Залік у період сесії оцінює викладач, враховуючи професійний та творчий розвиток студентів дисципліни «Історія виконавства на спеціальних інструментах» освітнього ступеню «Бакалавр».

Система оцінювання

Семестри 1-2

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Лекції, семінари	70
2.	Залік	30
	Всього	100

Критерії оцінювання

90-100 балів «Відмінно»(А) – бездоганне володіння матеріалом курсу – яке підтверджується високим рівнем розуміння та оперування професійними поняттями та термінами, історичними фактами та явищами, спеціальними категоріями та методами, що дозволяють повною мірою розкрити інтелектуальний потенціал студента в контексті його професійної діяльності, зокрема, у накресленні вичерпної картини, неупереджено-об'єктивної панорами генези та розвитку сучасного академічного бандурного виконавства, а також визначення і наукового обґрунтування системи ознак професійної школи. Також на оцінку можуть впливати і суб'єктивні чинники: працездатність, старанність, прогрес у науковому розвитку, виступи на наукових конференціях, семінарах, опубліковані чи заплановані наукові статті.

82–89 балів «Добре» (В) – добре володіння матеріалом курсу – яке підтверджується оперування професійними поняттями та термінами, історичними фактами та явищами, Також на оцінку можуть впливати і суб'єктивні чинники: працездатність, старанність, прогрес у науковому розвитку, виступи на наукових конференціях, семінарах.

74–81 балів «Добре» (С) – студент достатньою мірою розкрив свої наукові задатки та риторичні здібності, володіє певним запасом знань професійного матеріалу, та непоганими вербальними можливостями у висвітленні та орієнтуванні засвоєних аспектів методики та теорії бандурного мистецтва.

64–73 балів «Задовільно» (D) – недостатньо добре володіння матеріалом курсу, слабе орієнтування в поняттях та історичних контекстах придбаних знань, є проблеми з опануванням розгорнутого матеріалу та його багаторівневих категорій, не здатність до запам'ятовування та засвоєння великої кількості інформації, а також її якісного відтворення у розмовній формі.

60–63 балів «Задовільно» (E) погане володіння матеріалом курсу, слабе орієнтування в поняттях. Відсутність рефлексій по темах історії виконавства, не здатність до запам'ятовування ключових особистостей та визначних подій національної історії бандурного мистецтва.

35-59 балів «Незадовільно» (FX) отримують студенти, які не володіють матеріалом, але мають можливість повторного складання.

1-34 бали «Незадовільно»(F) отримують студенти, які не відповідають жодному з вищезазначених критеріїв.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися студентам з особливими освітніми потребами.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Передбачається пасивна та активна участь у міжнародних, всеукраїнських та кафедральних конференціях, круглих столах; відвідуваннях культурно-мистецьких заходів, театрів, музеїв, мистецьких експозицій, виставок тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрієвський В. Микола Лисенко – батько української музики 1842–1912–1962. Торонто: *Вільне слово*, 1962. 22 с.
2. Баштан С. В. З історії жанру сольо-інструментального виконавства на бандурі. *Українське кобзарство в музичному світі: традиції і сучасність* : тези до всеукр. наук.-практ. конф. Київ, 1997. С 3–4.
3. Баштан С. В. Історія кобзи-бандури та її сучасний розвиток. *Часопис НМАУ*. 2010. № 6. С. 57–60.
4. Баштан С. В. Методика роботи з ансамблем бандуристів. – К.: Муз. Україна, 1982.
5. Баштан С. Пам'яті видатного українського митця І.М. Скляра // Бандура. – 1998. – № 63-64. – С.30-35.
6. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста. Дисертація канд. мистецтв. – К., 1997. – 167 с.
7. Ваврик О. Кобзарські школи в Україні / О. Ваврик. – Тернопіль. – 2006. – 223 с.
8. Вольнюк О. Розвиток професійної освіти бандурного мистецтва. *Бандура*. 1997. №59-60. С. 26-30.
9. Герасименко О. Феномен Василя Герасименка у бандурному мистецтві сучасності. *Наукові записки Тернопільського національного університету ім. В. Гнатюка*. 2006. 1 (16). С. 69–75.
10. Губ'як Д. Еволюція конструкторської думки у вдосконаленні бандури. *Наукові записки Тернопільського національного університету ім. В. Гнатюка*. 2006. 1 (16). С. 85-89

11. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. – К., 1967.
12. Давидов М. А. Українське струнно-щипкове академічне мистецтво: функціонування, проблеми збереження та розвитку. *Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України* : тези всеукр. наук.-теорет. конф. (02.12.2005 р.). Київ, 2005. С. 72–78.
13. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа). – К., 2005.
14. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва. – К.: НМАУ ім. П.І.Чайковського, 1998. – 223 с.
15. Давидов М. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні. – К., 1998.
16. Давидов М. Фундатор кобзарського академізму ХХ століття. *Бандура*. 1995. №4. С. 10-15.
17. Давидов М. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник. Луцьк : ВАТ «Вол. обласна друк.», 2010. 400 с.
18. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах. 2-ге вид. Луцьк, 2010. 590 с.
19. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні. Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 1998. 207 с.
20. Данилець В. Композиторський та виконавський фольклоризм: термінологічний зміст поняття. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка*. 2018. № 1. С. 87–95.
21. Дружба І. С. Сучасна бандуристика: композиторські пошуки та виконавські перспективи [Текст] : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Дружба Ірина Сергіївна ; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. - Харків, 2021. - 22 с. : рис., табл.
22. Дружба (Резник) І. С. Бандурна творчість еміграційних композиторів. *Українська музика : наук. часопис / Львівська нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка*. 2016. № 2 (20). С. 39–44.
23. Дружба І. С. Бандурне мистецтво в українсько-італійській культурній взаємодії». *Мистецтвознавство України: щорічний наук. журн. / Нац. акад. мистецтв України, Ін т проблем сучасного мистецтва*. Київ, 2018. Вип. 18. С. 65–70.
24. Дубас О. Бандурна освіта в Україні. Шляхи до професіоналізації (про класу бандури в Музично-драматичній школі Лисенка). *Бандура*. 1995. № 51-52. С. 23-27.
25. Дубас О. Становлення та розвиток кобзарських шкіл в Україні (XVII ст.-1 пол. ХХ ст.). Автореферат дис... канд. мистецтв. – К., 2002. – 20 с.
26. Дутчак В. Г. М. Лисенко та Г. Хоткевич на шляху академізації бандурного мистецтва. *Музична україністика: сучасний вимір. № 7: Постать Миколи Лисенка в європейському й національному історико-культурному контексті*. 2012. № 7. С. 129–138.
27. Дутчак В. Г. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970–1990 рр.: творчість і виконавство : автореф. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 1996. – 24 с.
28. Дутчак В. Основні тенденції в сучасному бандурному виконавстві України та української діаспори. *Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність*. 2017. 36. наук. пр. С. 5–13.
29. Дутчак В. Удосконалення бандури в контексті історичного розвитку кобзарства України та діаспори. *Студії мистецтвознавчі. Театр. Музика. Кіно*. 2004. Чис.4 (8). С. 64–72.
30. Дутчак В. Українська бандура: минуле і майбутнє. *Музика*. 1993. № 4. С. 20–21.
31. Ємець В. Кобза і кобзарі. Берлін : Укр. слово, 1923. 112 с.
32. Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Львів, 2002. 277 с.

33. Зінків І. Бандурна творчість Гната Хоткевича : між традицією і модернізмом. *Інструментальне мистецтво у вищій школі : проблеми і перспективи професійної підготовки*. 2012. № 12. С. 337–342.
34. Кабачок В., Юцевич Є. Школа гри на бандурі. – К.: Держвидав. обр. мист-ва і муз. літ. УРСР, 1958. – 246 с.
35. Кирдан Б. Народні співці-музиканти на Україні /Борис Кирдан. – К.: Музична Україна. – 1980. – 180 с.
36. Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці – музиканти на Україні. – К.: Музична Україна, 1980. – 182 с.
37. Комаренко В. Українські народні інструменти. – К., 1960.
38. Конопленко-Запорожень П. Кобза і бандура. Вінніпег, Канада, 1963. 170 с.
39. Корній Л.П., Сюта Б.О. Історія української музичної культури: підручник для студентів вищих навчальних закладів України. – К.: НМАУ імені П.І.Чайковського, 2011. – 736с.
40. Кошиць О. Про Українську Пісню та Музику: монографія. Нью-Йорк: Наша Батьківщина, 1970; Київ: Музична Україна, 1993. 50 с.
41. Кузьмич Я. О. Розвиток професійного бандурного мистецтва: тенденції, школи, композиторська творчість. *Вісник Житомирського державного університету імені І. Франка*. 2011. № 60. С. 145–148.
42. Кушнір О. Виготовлення та вдосконалення бандур як важливий чинник професіоналізації бандурного мистецтва. *Музикознавчі студії*: Зб. статей. Дрогобич, 2009. Вип. 21. С. 39-48.
43. Кушнір О. Інструментальні концертні жанри бандурного репертуару. *Українське академічне народно-інструментальне мистецтво в контексті сучасної музичної соціокультури*. Зб. мат. Всеукр. наук.- практ. конф. / Ред.- упор. М. А. Давидов. Київ., 2007. С. 38-44.
44. Кушнір О. Оригінальні інструментальні композиції українських мистців для бандурних ансамблів різного типу. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. Музикознавчі студії*. 2010. №22. С. 231–238.
45. Кушпет В. Старцівство: мандрівні співці-музиканти в Україні (XIX – поч. XX ст.) / В. Кушпет. – К., 2007. – С. 376.
46. Лісняк І. Трансформації виконавської творчості кобзарів-бандуристів на межі XIX–XX століття. *Українське мистецтвознавство*. 2009. № 7. С. 131–135.
47. Лісняк І. М. Академічне бандурне мистецтво кінця XX – початку XXI ст. як відображення провідних тенденцій розвитку сучасної української музичної культури : Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2017. 250 с.
48. Литвиненко А. І. Володимир Кабачок: лабіринтами професійної долі // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 114: Композитори і музикознавці Київської консерваторії у 1941–2010-х роках. Зб. статей. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2016. С. 213–223.
49. Лошков Ю. Володимир Андрійович Комаренко. - Харків, 2002.
50. Мокрогуз І. М. Основні методичні видання XX ст. – першооснова виконавства на бандурі. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія*. 2009. № 23. С. 160–166.
51. Морозевич Н. В. Бандурне мистецтво як культурне надбання сучасності : автореф. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: 17.00.03. Одеса, 2003. – 16 с.
52. Муха А. Композитори України та української діаспори: Довідник. Київ. Музична Україна, 2004. – 352 с
53. Ніколенко О. І. Оригінальна інструментальна бандурна творчість в аспекті жанрово-стильової еволюції : автореф. Дисертація на здобуття наукового ступеня

- кандидата мистецтвознавства: 17.00.03. Львів, 2011. – 16 с.
54. Носов Л. Музична самодіяльність радянської України (1917-1967). – К., 1968.
 55. Олексієнко О. Творчість М. Дремлюги і процес становлення бандурного репертуару: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2003. 170 с.
 56. Омельченко А. Мистецтво бандуристів на піднесенні. *Народна творчість та етнографія*. 1967. № 6. С. 33–35.
 57. Омельченко А. Педагогічний репертуар. Випуск 1. Київ : Муз. Україна, 1967. 43 с.
 58. Опришко М. Школа гри на бандурі. Київ : Муз. Україна, 1967. 147 с.
 59. Панасюк І. В. Творча діяльність С. В. Баштана в контексті становлення Київської школи академічного бандурного виконавства : дис... канд. мистецтвознав. : 17.00.03; НМАУ ім. П. І. Чайковського / Панасюк Іван Васильович. – К., 2008. – 210 с.
 60. Панасюк І. Кобзарство-бандурництво – ретроспектива традицій // Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції: до 70-річчя кафедри народних інструментів Київської консерваторії (НМАУ) імені П.І.Чайковського: зб.ст./редактор-упор. М.А.Давидов. – К., 2010. – С. 68-76.
 61. Панасюк І. Переплелись роки й бандури струни (Сергій Васильович Баштан – кобзар нової доби). – К., 2002. – 130 с.
 62. Панасюк І. Творча діяльність С. В. Баштана в контексті становлення київської школи академічного бандурного виконавства : Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2008. 221 с.
 63. Пилипчук В. Специфіка звуковидобування на бандурі. *Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність*. 2017. 36. наук.ст. С. 172-177
 64. Пухальский Я. Методика преподавания игры на бандуре. – К., 1979.
 65. Пшеничний Д. Аранжировка для народных инструментов. – К., 1980.
 66. Рудницький А. Про музику та музик. Бібліотека Українознавства ч. 39: монографія / Наукове товариство ім. Шевченка. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто: Computoprint Corporation, 1980. 336 с.
 67. Симонова О. Інтерпретація оригінального бандурного твору та педагогічний процес. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики*. № 46. С. 314–321.
 68. Скляр І. Київсько-Харківська бандура. Київ, 1971. 69 с.
 69. Скляр І. Щоб повнозвучною була бандура. *Народна творчість та етнографія*. Київ, 1967. С. 58–62.
 70. Слюсаренко Т.О. Бандурне виконавство як явище національної української культури : автореф. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: 17.00.03. Харків, 2016. – 21 с.
 71. Соколов Ф. Андреев В.В. и его оркестр. – Л., 1962.
 72. Стельмашенко О. А. "Костянтин Мясков". 1-ге вид. Київ : Муз. Україна, 1981. 48 с.
 73. Супрун Н. Гнат Хоткевич – музикант. Рівне : Ліста, 1997. 280 с.
 74. Турко Н.Є. Базові фазиси вдосконалення конструкції бандури к академічного концертного інструмента *Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність*. 2017. 36. наук.ст. С. 202-210.
 75. Хай М. Музично-інструментальна культура українців / Михайло Хай. – Київ ;Дрогобич, 2007. – 543 с.
 76. Хоткевич Г. Бандура та її конструкція: монографія / заг. ред., передм. В. Мішалова. Торонто – Харків: Фонд національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича, 2010. 292 с.
 77. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. – Харків., 2002.
 78. Хоткевич Г. Підручник гри на бандурі. Частина І. Харків : Держ. вид-во України, 1930. 26 с.

79. Чабаненко Н. Бандурний репертуар як чинник розвитку концертного виконавства. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. № 33. С. 522–528.
80. Черемський К. Повернення традиції. – Харків: Центр Леся Курбаса, 1999.
81. Черкаський Л.М. Українські народні музичні інструменти: навчальний посібник. – К.: ДАКККіМ, 2005. – 264с.
82. Шуст Я. Кобзарі і лірники України на фоні слов'янського епосу. – Львів, 1953.